

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419200719
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8419200719.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. Z. M., O.. XX.X.XXXX, trvale bytom F. Ľ., Z.. Č.. V. L. XX, F. B., dieťa rodičov: otec - neuvedený a matky - R. Y., E.. M., O.. XX.X.XXXX, Z. V. F. Ľ., t. č. bytom L. XX, F. B., na návrh starej matky mal. dieťaťa R. M., O.. X.X.XXXX, Z. V. F. Ľ., Z.. Č.. B. XX, zastúpená právnym zástupcom JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom, AK, so sídlom Garbiarska 20, v konaní o zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 3P/197/2019-49 zo dňa 08.11.2019 takto

rozhodol:

Mení uznesenie súdu tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. V konaní o zverenie mal. do náhradnej osobnej starostlivosti sa navrhovateľka (stará matka maloletého dieťaťa) návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti, uloženia povinnosti matke maloletého prispievať na výživu maloletého a určenia styku maloletého s matkou.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Kežmarok ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) o podanom návrhu rozhodol nasledovne:

N a r i a d ť u j e podľa § 367 a § 366 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku **t o t o n e o d k l a d n é o p a t r e n i e :**

I. Na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej maloleté dieťa mal. Z. M., nar. XX.XX.XXXX **o d o v z d á v a** do osobnej starostlivosti starej matky R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX.

II. Matku R. Y., nar. XX.XX.XXXX **z a v ä z u j e** do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej prispievať na výživu maloletého nezaopatreného dieťaťa, mal. Z. M., nar. XX.XX.XXXX sumou rovnajúcou sa 30% sumy životného minima, vždy vopred do 20. dňa v mesiaci k rukám starej matky R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX.

3. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 2, § 367 ods. 1, § 366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 44, § 54 ods. 1, § 45 ods. 1, § 45 ods. 8, § 62 ods. 1, 2, § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine a o zmene a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) a uviedol, že

matka maloletého s maloletým bývajú v nevyhovujúcich podmienkach. Navrhovateľka je starou matkou maloletého, ktorá má vytvorené podmienky pre jeho zdravý vývoj, je ochotná mu zabezpečiť všetky potreby a chce sa o neho osobne starať. Z priložených fotografií domu, v ktorom maloletý býva, mal súd za dostatočne preukázanú potrebu vydania neodkladného opatrenia, pretože v prostredí, v ktorom sa nachádza, je vážne ohrozené jeho zdravie a jeho život, keďže ide o provizórny drevený dom. Podľa názoru súdu tento dom nie je vyhovujúci pre maloleté dieťa. Súd prijal záver, že v najlepšom záujme maloletého je, aby vyrastal v prostredí jemu blízkom a s ľuďmi, ktorí ho poznajú a majú radi, než aby bola nariadená ústavná starostlivosť, preto pristúpil k uvedenému rozhodnutiu. Vzhľadom na potrebu zabezpečenia bežnej výživy maloletého súd matku maloletého do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou minimálneho výživného, t.j. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa k rukám starej matky. Neodkladným opatrením môže súd uložiť povinnému povinnosť platiť výživné iba v nevyhnutnej miere na zabezpečenie najzákladnejších potrieb dieťaťa, nevyhnutných na jeho prežitie.

III. Obsah odvolania matky

4. V zákonom stanovenej lehote podala proti uzneseniu odvolanie matka. Nesúhlasila so zverením maloletého do starostlivosti jej matky a navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu zrušil. V odvolaní poprela tvrdenia starej matky, označila ich ako nepravdivé. Uviedla, že spolu s manželom zabezpečuje riadnu starostlivosť všetkým svojim maloletým deťom, R., Y. a Z.. Deti navštevujú miestnu materskú školu. Poukázala na to, že voči nim nebolo vedené priestupkové konanie na obci, s manželom nemá žiadne problémy v manželstve, manžel napriek tomu, že nie je biologickým otcom maloletého Z., zabezpečuje mu starostlivosť v rovnakom rozsahu, ako aj vo vzťahu k jeho biologickým deťom, pomáha matke v starostlivosti o deti, nie je agresívny. K popálením mal. Z. uviedla, že k nim došlo z dôvodu kúpania detí, ktoré po kúpaní sušila a mal. Z. bol len v uteráku, chcel sa zohriať a oprel sa zadnou časťou tela o piecku. V odvolaní poukázala na zlé vzťahy so svojou matkou. Uviedla, že jej matka nie je stotožnená s jej manželom. Zdôraznila, že pred dieťaťom jej vulgárne nadáva a štvie mal. Z. proti nej. Hovorí, aby ju nevolal mama, ale aby ju oslovoval vulgárnymi nadávkami. Dňa 11.12.2019 navštívila maloletého Z. v doprovode pracovníkov ÚPSVaR Stará Ľubovňa, nakoľko jej matka bráni v styku s mal. Z.. Uviedla, že stará matka zakazuje maloletému ju pobožkať a poukázala na to, že stará matka ju žiada, aby mal. Z. nenavštevovala, aby sa s ním nestretávala. Poukázala, že odkedy je mal. Z. v starostlivosti starej matky, nenavštevuje materskú školu. Zdôraznila, že vzhľadom k starostlivosti o deti nemala nikdy žiadne problémy, nebola upozornená ani lekármi detí, ani učiteľkami v materskej škole, ktorú deti navštevujú, ani pracovníkmi obecného úradu, že starostlivosť o deti nezabezpečuje riadnym spôsobom. Namietala, že iniciatíva vo veci zlej starostlivosti o mal. Z. pochádza len zo strany starej matky, ktorá je voči nej a jej súčasnému manželovi zaujatá a chce získať maloletého Z.. Vo vzťahu k uzneseniu súdu namietala, že súd pri rozhodovaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vychádzal výlučne z vyjadrení navrhovateľky, nezabezpečil si stanovisko matky, nezistil informácie v obci o tom, ako rodina žije a rovnako stanovisko materskej školy, ktorú maloletý navštevuje. Namietala, že v odôvodnení sa nenachádza vyjadrenie kolízneho opatrovníka. Namietala, že súd pri nariadení neodkladného opatrenia nezohľadnil vzťahové väzby s rodičmi, súrodencami, rovnako si neoveril, či vyhotovené fotografie nie sú vykonštruované účelovo. Poukázala, že súd nemá preukázanú jej vinu v trestnom konaní a rozhodnutím súdu tak boli porušené práva dieťa vyrastať v biologickej rodine.

5. Kolízny opatrovník sa vyjadril, že vzhľadom k tomu, že na Okresnom riaditeľstve PZ v Kežmarku č. ORP-324/VYZ/KK/2019 prebiehajú úkony preverenia z podozrenia týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/ Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť U. Y. (manžel matky) na mal. Z., za týchto okolností akceptuje napadnuté uznesenie súdu.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté uznesenie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, doplnil dokazovanie vyjadrením právnych zástupcov účastníkov konania a zistil, že odvolanie matky je dôvodné.

7. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd pri nariadení neodkladného dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie. Vychádzal pritom zo skutočností uvádzaných starou matkou maloletého.

8. Neodkladným opatrením sa poskytuje iba dočasná úprava, nie definitívna. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (§ 326 ods. 1 CSP). Samotná lehota na rozhodnutie indikuje, že súd nerozhoduje na základe štandardného dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv účastníkov a z osvedčenia porušenia týchto práv.

9. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

10. Zákonnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Súd prvej inštancie odôvodnil potrebu dočasnej úpravy rodičovských práv a povinností a dôvody pre ktoré sa rozhodol ich upraviť práve prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia tým, že maloletý Z. býva v nevyhovujúcich podmienkach, v ktorých mu nie je zabezpečená riadna starostlivosť, nakoľko v prostredí, v ktorom sa nachádza, je vážne ohrozené jeho zdravie a život, na druhej strane navrhovateľka je starou matkou maloletého a má vytvorené podmienky pre jeho zdravý vývoj. Súd mal za to, že dočasné zverenie do osobnej starostlivosti starej matky je toho času v najlepšom záujme maloletého s cieľom jeho vyrastania v prostredí jemu blízkom s ľuďmi, ktorí ho poznajú a majú radi.

11. Dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia môže byť iba preukázanie naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, prípadne obava, že exekúcia bude ohrozená. Odvolací súd šetrením pomerov maloletého dieťaťa v rámci odvolacieho konania nezistil také závažné skutočnosti, na základe ktorých by bolo dôvodné prisvedčiť tvrdeniam starej matky o zanedbaní starostlivosti o maloletého zo strany matky a ohrozenia jeho života a zdravia a teda by tým bola daná potreba dočasnej úpravy nariadením neodkladného opatrenia.

12. Najvhodnejšie prostredie pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je prostredie rodiny tvorené biologickými rodičmi dieťaťa. Príslušné orgány a inštitúcie, ktoré sa môžu svojimi rozhodnutiami dotýkať dieťaťa a jeho práv, sú povinné rešpektovať základné právo dieťaťa vyrastať od narodenia v prirodzenom rodinnom prostredí. Tým sa zdôrazňuje význam rodičov dieťaťa pre jeho všestranný a harmonický vývin. Vzhľadom na závažnosť vplyvu, ktorý pre dieťa predstavuje odlúčenie od jeho rodičov, by takéto odlúčenie malo nastať iba v krajnom prípade, keď dieťaťu hrozí bezprostredná ujma alebo keď je to v iných prípadoch potrebné; k odlúčeniu by nemalo dôjsť, ak dieťa môžu chrániť menej rušivé opatrenia.

13. Stará matka uviedla, že podala trestné oznámenie pre podozrenie z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona dňa 29.10.2019 na Okresnom riaditeľstve PZ v Starej Ľubovni. O týchto skutočnostiach však okrem fotografií nepredložila žiaden iný dôkaz. Síce opísala svoju obavu o život a zdravie mal. Z., avšak vo vzťahu k jej tvrdeniam o tom, že matka maloletého sa o dieťa riadne nestará, čím je ohrozený na živote a zdraví s poukazom na prostredie, v ktorom maloletý vyrastá, okrem fotografií prostredia, v ktorom maloletý momentálne žije, nepredložila žiaden iný dôkaz.

14. Odvolací súd poukazuje na správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa zo dňa 11.10.2019, z ktorej vyplýva záver, že šetrením rodinných pomerov nebolo zistené zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti v rodinnom prostredí maloletého u matky. Tvrdeniam starej matky nesvedčia ani správy Základnej školy s materskou školou F. B., správa detského lekára, správa Obce F. B., z ktorých odvolací súd zistil, že matka aktívne spolupracuje s materskou školou, ktorú maloletý navštevuje, zaujíma sa o neho, v materskej škole poskytuje informácie o neprítomnosti dieťaťa, jeho zdravotnom stave, maloletý navštevuje materskú školu upravený, čistý, nejaví známky týraného dieťaťa, ani odmietania rodiča, ďalej na vyšetrenie k detskému lekárovi maloletý chodí s matkou rešpektujúc pokyny lekára bez známok neprimeraného zaobchádzania alebo týrania. Znamky neprimeraného zaobchádzania lekár nezistil. Obec, v ktorej rodičia žijú, nezaznamenala sťažnosti na správanie rodičov k deťom. Na maloletom nebadateľ žiadne známky zanedbania starostlivosti, rodinnej výchovy alebo šikanovania. Matka sa o dieťa stará vzorne podľa jej možností a schopností, ktoré vyplývajú z jej sociálneho a mentálneho postu.

15. Za daného stavu odvolací súd uzavrel, že nie je na mieste neodkladným opatrením dočasne upravovať pomery účastníkov konania a vykonať tak závažný zásah do práv dieťaťa, akým nesporne je jeho oddelenie od biologickej rodiny a zmenil napadnuté uznesenie o zverení mal. Z. do osobnej starostlivosti starej matky postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, že návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. O existencii prípadných ďalších okolností majúciich vplyv na zverenie mal. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky bude rozhodnuté vo veci samej po vykonaní dokazovania a zistení skutočného stavu.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).